

Засади діяльності шкільного музею «Історії села Зірне»

Людина – дитина свого часу і своєї країни, почуття Батьківщини завжди невід’ємне від почуття історії. В її долі сплітаються в єдиний вузол минуле, сучасне і майбутнє. Без знання свого коріння людина приречена бути перекотиполем, яке позбавлене морального життєвого стержня. Музей в школі є осередком освіти і виховання, який сприяє формуванню у молодого покоління національної свідомості, любові до рідної землі, свого народу, забезпеченню духовної єдності поколінь. Саме для збереження матеріальної та духовної спадщини минулих поколінь і було реалізовано проєкт по створенню шкільного музею.

Шкільний музей «Історії села Зірне» відкритий згідно наказу по Зірненській ЗОШ I-III ступенів за № 75/1 17 травня 2009 року. Зареєстровано музей в управлінні освіти і науки Рівненської облдержадміністрації 21 березня 2011 року, свідоцтво №18/172. За своїм профілем музей є історико – етнографічний. Структурно музей має два відділи: етнографічний та історичний. Експозиції музею складаються з розділів:

1. Основні заняття та промисли жителів села середини XIX – початку XX століття.
2. Початки історії села Зірне.
3. Під владою Польщі.
4. В полум’ї Другої світової війни.
5. Село Зірне в другій половині XX – початку XXI століття.
6. Розвиток освіти. Видатні випускники.

Шкільний музей у своїй роботі керується «Положенням про музей при навчальному закладі, який перебуває у сфері управління Міністерства освіти і науки України». Відповідно до нього головними завданнями в роботі музею є:

- сприяння удосконаленню освітнього процесу закладу освіти;
- розширення і поглиблення загальноосвітньої та професійної підготовки учнівської молоді засобами позакласної, позашкільної роботи;

- розвиток її творчих інтересів до пошукової краєзнавчої, науково-дослідницької, художньо-естетичної та природоохоронної роботи;
- формування у підростаючого покоління розуміння нерозривного взаємозв'язку минулого, сучасного і майбутнього України;
- допомога педагогічному колективу закладу освіти у впровадженні нових нетрадиційних форм роботи за інтересами;
- вивчення, охорона і пропаганда пам'яток історії, культури і природи рідного краю;
- проведення культурно-освітньої роботи серед учнівської молоді та інших верств населення.

Музейні експозиції, фондіві зібрання безпосередньо використовуються для навчання та виховання учнів. Воно здійснюється як за допомогою організованих форм, так і шляхом самостійної роботи школярів. У практиці роботи шкільного музею склалися різноманітні форми використання музейної експозиції і фондівих матеріалів.

У фондах музею є копії та матеріали Рівненського державного архіву, які проливають світло на становлення освіти, колективізацію, роботу промислових підприємств села Зірне в різні його періоди. Ці джерела використовуються для вивчення окремих питань на уроках з історії України, показуючи її нерозривний зв'язок з регіональною історією. Експозиції містять експонати різних періодів – починаючи з кінця XIX століття, але вони тематично пов'язані та використовуються для об'єктивного висвітлення складних періодів історії нашого краю, а саме: національної боротьби в період Польщі, Другої світової війни, колективізації та радянського будівництва, ідеологізації шкільної освіти в радянський період. З початком Революції гідності та війни на Сході в школі створена експозиція про героїв Небесної сотні, земляків – учасників АТО, проводяться регулярно заходи по відзначенню пам'ятних дат та вшануванню учасників цих подій.

Шкільний музей - живий організм, що розвивається. Цей напрямок роботи музею проводиться у тісній співпраці з батьками. Участь батьків у розвитку шкільної музейної справи сприяє зростанню їхнього авторитету серед дітей, що в сімейному вихованні дуже важливо. В наш час здійснення принципу співдружності школи, сім'ї і громадськості в роботі шкільного музею стає однією із важливих ланок відродження національної свідомості і культури. В ході експедицій, які проводять учні під керівництвом вчителів останнім часом експозиції та фонди музею поповнилися оригінальними експонатами: полотняними рушниками, одягом кінця XIX – першої половини XX ст., сільськогосподарськими знаряддями праці, підйомним археологічним матеріалом.

Наповнення фондами – це перший крок до створення музею. Музей тільки тоді стає музеєм коли організовано дослідження. Складено декілька напрямків досліджень: «Історія заснування села Зірне», «Ці легендарні Малинські», «Національно – визвольний рух в 30 – 40 –х роках XX століття на території села», «Колективізація та радянізація на території нашого краю», «Наш край в роки Другої світової війни», «Розвиток освіти в XX сторіччі». Велика робота була проведена по збору, вивченню та обробці усної історії. Були взяті інтерв'ю в десятках старожилів села, записано їх спогади, що дало змогу пошуковцям пролити світло на маловідомі сторінки історії села, долі наших земляків, адже писемних джерел іноді дуже мало, або вони відсутні зовсім. Так, сьогодні відкрилася сторінка діяльності осередка ОУН –УПА в навколишніх хуторах, встановлено імена учасників визвольної боротьби, зокрема сотника УПА Леоніда Борейчука. Відкрилися жахливі сторінки «Волинської трагедії» 1943 року на території нашого краю. Окремим дослідженням стала трагедія сусіднього польського поселення Липники, яка тісно пов'язана з долею українців, що проживали поряд, адже десятки їх теж загинули внаслідок протистояння двох народів.

Музей став осередком просвітницької роботи як серед учнів школи так і серед громадськості села та району. Екскурсоводи музею проводять оглядові та тематичні екскурсії учням 1-11 класів, гостям та учасникам шкільних заходів та

свят. Музей бере участь у районних семінарах вчителів, керівників та заступників навчальних закладів освіти. Постійними гостями музею є випускники школи. Результати пошукової та дослідницької роботи музею публікувалися в районній газеті «Надслучанський вісник», розміщуються на сайті публічної сільської бібліотеки, спільно з краєзнавчою програмою «Мандри» Рівненської державної телерадіокомпанії відзнятий документальний фільм з історії села Зірне.

Музейна педагогіка передбачає використання активних форм залучення учнів до вивчення, дослідження та збереження історико – культурної спадщини. Під час роботи пришкільного табору «Зоряни» при музеї діє гурток на громадських засадах «Краєзнавець». Учні беруть участь у реставрації експонатів та готують їх до поповнення експозицій музею, здійснюють піші походи, знайомлячись з топонімікою села.